

Vård i livets slutskede på SÄBO

Vården i livets slutskede är en högt prioriterad verksamhet i Hälso- och sjukvården. Att få avsluta sitt liv på ett värdigt sätt utan smärtor och ångest borde vara en självklar rättighet för alla. Omkring 35-40% av alla dödsfall sker på SÄBO, ungefär lika många på sjukhus och c:a 20% i hemmet eller på annan plats. I Jönköpings län finns drygt 100 SÄBO med omkring 3300 platser.

Palliativ vård är hälso- och sjukvård i syfte att lindra och främja livskvaliteten för patienter med obotlig, progressiv sjukdom eller skada och som innebär beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov samt organiserat stöd till närstående. Att skrivas in i palliativ vård innebär att man får tillgång till symtomlindring i vid bemärkelse, vård av ett multiprofessionellt team, samtal med läkare och personal om vårdens inriktning (s.k. brytpunktssamtal) och stöd till närstående.

Omkring 60% av alla som dör i Sverige är inskrivna i palliativ vård. Men av de som dör på SÄBO är bara en mindre del inskrivna i palliativ vård före sin död. Det innebär att vården i livets slutskede på SÄBO är mindre strukturerad och att kvaliteten kan variera.

Socialstyrelsen konstaterade nyligen att det finns ”stora brister i vården i livets slutskede” hos patienter inskrivna i palliativ vård. Bland annat bristande smärtlindring, brister i planering och brister i utbildning och handledning av personal.

I våra kontakter med medlemmar runt om i länet hör vi ofta synpunkter på vården vid SÄBO. Många är positiva men många är kritiska. Man menar att det ofta är svårt att få prata med läkaren och att läkaren ofta inte är tillräckligt involverad i vården. Tidsbrist anges som orsak. Läkarsatsningarna på SÄBO som görs av Regionens läkare är mycket viktiga för en bra vård i livets slutskede.

Vi tror att det vid vissa, inte alla, SÄBO finns utrymme för förbättringar inom vården i livets slutskede och att läkarsatsningarna behöver förstärkas. För att få bättre underlag vill vi göra en kartläggning av hur vården i livets slutskede ser ut i dagsläget på länets SÄBO.

Vi har under hösten utformat en metod för kartläggningen. Metoden innebär att några pensionärer besöker en sjuksköterska på ett SÄBO och inhämtar uppgifter enl. ett strukturerat frågeformulär. Dessutom inhämtas avidentifierade data om de boende och ansvariga läkares åsikter fångas via en kort webb-enkät. I januari utbildas pensionärer för att kunna besöka ungefär hälften av alla SÄBO och genomföra kartläggningen under våren 2020. Vi kommer inte att värdera enskilda SÄBO eller enskilda kommuner i vår slutrapport.

För länets pensionärsorganisationer november 2019
PRO, SPF Seniorerna, SKPF Pensionärerna och RPG

Kjell Lindström, ordf SPF Seniorerna Jönköpings län